

ADVIES Nr 10 / 2001 van 25 APRIL 2001

O. Ref. : 10 / A / 2001 / 10

BETREFT : Ontwerp van koninklijk besluit waarbij de V.Z.W. Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat gemachtigd wordt om toegang te hebben tot de informatiegegevens van het Rijksregister van de natuurlijke personen en het identificatienummer ervan te gebruiken.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid artikel 29;

Gelet op de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, inzonderheid de artikelen 5, lid 2, a en 8;

Gelet op de adviesaanvraag van de Minister van Binnenlandse Zaken dd. 27 februari 2001 en door de Commissie ontvangen op 28 februari 2001;

Gelet op het complementaire verslag dd. 4 april 2001 en ontvangen op 5 april 2001;

Gelet op het verslag van de heer Michel PARISSE,

Brengt op 25 april 2001 volgend advies uit :

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG EN DRAAGWIJDTE VAN HET ONTWERP VAN KONINKLIJK BESLUIT.

1. Het aan de Commissie ter advies voorgelegd ontwerp van koninklijk besluit, zoals dit in de voormelde briefwisseling van 4 april 2001 bedoeld werd, strekt ertoe de V.Z.W. Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat te machtigen om toegang te hebben tot de informatiegegevens van het Rijksregister van de natuurlijke personen en het identificatienummer ervan te gebruiken.

2. Het ontwerp van koninklijk besluit bestaat uit vijf artikelen.

2.1. Artikel 1 machtigt de V.Z.W., om toegang te hebben tot de informatiegegevens bedoeld in artikel 3¹⁾, eerste lid, 1° tot 9°, alsook tot de aan deze informatiegegevens aangebrachte wijzigingen en hun datum van inwerkingtreding (artikel 3, tweede lid).

Het artikel preciseert de twee finaliteiten met het oog waarop deze toegang wordt verleend. Enerzijds gaat het er in hoofdzaak om het koninklijk besluit van 11 september 1986 waarbij aan de notarissen toegang wordt verleend tot het Rijksregister, effectief te maken en anderzijds het beheer van het Centraal Register van de testamenten mogelijk te maken.

Het tweede lid bepaalt op limitatieve wijze aan welke personeelsleden van de V.Z.W. de toegang is voorbehouden.

2.2. Artikel 2 verleent dezelfde personen machtiging om het identificatienummer van de personen, die zijn ingeschreven in het Rijksregister van de natuurlijke personen, te gebruiken; dit geldt enkel voor de hierboven opgesomde doeleinden enerzijds, en na de uitdrukkelijke instemming van de betrokken natuurlijke persoon anderzijds.

2.3. Artikel 3 voorziet dat de met toepassing van artikel 1 verkregen informatiegegevens enkel voor de hierboven vermelde doeleinden mogen worden gebruikt en dat zij niet aan derden mogen worden medegedeeld; het tweede lid preciseert welke personen en overheden niet als derden dienen te worden beschouwd.

2.4. Artikel 4 voorziet in de jaarlijkse overdracht aan de Commissie van de lijst van de in artikel 1, tweede lid, bedoelde personen.

2.5. Tot slot belast artikel 5 de Minister van Binnenlandse Zaken met de uitvoering van dit ontwerp van koninklijk besluit.

¹ De tekst van het ontwerp van koninklijk besluit verwijst per vergissing naar artikel 9.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG.

A Referentiewetgeving.

3.1. Overeenkomstig de permanente rechtspraak van de Commissie ⁽²⁾ dienen de toegang tot de informatiegegevens van het Rijksregister en het gebruik van het identificatienummer van de erin vermelde natuurlijke personen zowel in het kader van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen (hierna de wet van 8 augustus 1983), als in het kader van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens ⁽³⁾ (hierna de wet van 8 december 1992), beschouwd te worden.

3.2. Wat betreft de wet van 8 augustus 1983, wordt de toegang tot het Rijksregister gevraagd op basis van artikel 5, tweede lid, a) van voornoemde wet waarin vereist wordt dat er geverifieerd wordt of door de aanvrager opdrachten van algemeen belang worden uitgeoefend.

3.3. Wat betreft de wet van 8 december 1992, zijn de gegevens die in het Rijksregister zijn opgenomen, met inbegrip van het identificatienummer, persoonsgegevens in de zin van het nieuwe artikel 1, § 1 van voornoemde wet van 8 december 1992. Derhalve mogen zij, krachtens artikel 4 van dezelfde wet, slechts worden verwerkt voor welbepaalde en gerechtvaardigde doeleinden; zij mogen niet worden gebruikt op een wijze die onverenigbaar is met die doeleinden. Ten opzichte van deze doeleinden dienen zij bovendien toereikend, ter zake dienend en niet overmatig te zijn.

B. Onderzoek ten gronde

4. De Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat ten gunste waarvan het ontwerp van koninklijk besluit voorziet in een dubbele toestemming, is een V.Z.W. waarvan de statuten in het Belgisch Staatsblad van 9 november 1946 werden bekendgemaakt.

Krachtens artikel 3 van deze statuten wordt de Federatie met name belast met het onderzoek van alle zaken die kunnen bijdragen tot de verbetering van het functioneren van het notariaat, en met de organisatie van alle diensten die rechtstreeks of onrechtstreeks verband hebben met de notariële activiteit.

5. Krachtens de artikelen 1 en 2 van het ontwerp van koninklijk besluit zijn de toegang tot de in artikel 3, eerste lid, 1° tot 9°, en tweede lid van de wet van 8 augustus 1983 bedoelde informatiegegevens van het Rijksregister en het gebruik van het identificatienummer gerechtvaardigd :

- enerzijds door het « effectief » maken voor notarissen van de toegang tot het Rijksregister die door het KB van 11 september 1986 wordt toegestaan en
- anderzijds door het beheer van het Centraal Register van de testamenten.

De Commissie onderzoekt achtereenvolgens deze twee doeleinden en de verenigbaarheid van de bedoelde verwerkingen met de wet van 8 augustus 1983 en de wet van 8 december 1992.

² Cf. de recente adviezen nrs. 37 en 38/2000 van 14 december 2000.

³ Gewijzigd door de wet 11 december 1998 tot omzetting van de Europese richtlijn 95/46/EG van 24 oktober 1995 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens.

C. Het beheer van het Centraal Register van de testamenten.

6.1. De Overeenkomst van 16 mei 1972 strekt ertoe een stelsel van registratie van testamenten vast te stellen « teneinde na het overlijden van de erflater de opsporing van zijn testament te vergemakkelijken » (artikel 1).

De wet van 13 januari 1977 houdende goedkeuring van deze overeenkomst wijst de Koninklijke Federatie van de Belgische notarissen aan als orgaan dat belast is met de in de artikelen 2 en 3 van de Overeenkomst voorgeschreven registraties in een centraal register van de testamenten ⁽⁴⁾ en breidt de registratieverplichting uit tot de huwelijksovereenkomsten die aspecten van de nalatenschap regelen.

Het koninklijk besluit van 28 oktober 1977 bepaalt ter uitvoering van deze wet de regels voor de registratie en de raadpleging van de testamenten en andere akten die, met name op aanvraag van notarissen of vergelijkbare instellingen van andere staten die de Overeenkomst hebben ondertekend, dienen te worden ingeschreven in het register van de testamenten die door de Koninklijke Federatie van de Belgische notarissen worden opgesteld.

6.2. Uit het voorgaande volgt dat het beheer van het Centraal Register van testamenten door de Koninklijke Federatie van de Belgische notarissen een opdracht is die haar door de wetgever werd toevertrouwd; zij wordt derhalve in principe en in dit geval geanalyseerd als een taak van algemeen belang in de zin van artikel 5, tweede lid, a), van de wet van 8 augustus 1983. Door als doeleinde, het beheer van dit register, te geven aan de bedoelde verwerkingen, streeft het ontwerp van koninklijk besluit een welbepaald en gerechtvaardigd doeleinde na in de zin van de wet van 8 december 1992.

Men dient na te gaan of de gegevens van het Rijksregister waarvoor men toegang wil verlenen, in het licht van deze eerste finaliteit, ter zake dienende en evenredige gegevens vormen.

7. Het ontwerp van koninklijk besluit verleent in artikel 1 de toegang tot de in artikel 3, eerste lid, 1° tot 9°, en tweede lid van de wet van 8 augustus 1983 bedoelde informatiegegevens.

Het verslag aan de Koning (pagina 3) rechtvaardigt op passende wijze de noodzaak om de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat toegang te verlenen tot deze informatiegegevens teneinde het beheer van het Centraal Register van de testamenten mogelijk te maken.

De gegevens, vermeld *sub* 1° (naam en voornaam), 2° (geboorteplaats en -datum) en 5° (hoofdverblijfplaats), zijn de minimale gegevens die artikel 7 van de Overeenkomst van 16 mei 1972 voorschrijft teneinde een vraag tot registratie in het Register van de testamenten op te stellen.

Overigens maken de gegevens, vermeld *sub* 3° (geslacht), 4° (nationaliteit), 8° (burgerlijke staat) en 9° (samenstelling van het gezin), het mogelijk de briefwisseling na te gaan tussen de erflater en de persoon die gekenmerkt wordt door de *sub* 1°, 2° en 5° geciteerde gegevens; de burgerlijke staat, de nationaliteit en de samenstelling van het gezin zijn daarenboven vanuit verschillende oogpunten ter zake dienende gegevens op het vlak van het erfrecht. De Commissie ziet daarentegen niet in – en het verslag aan de Koning is niet heel overtuigend – in welk opzicht de toegang tot het *sub* 7° (beroep), trouwens van nature uit veranderlijke gegeven, noodzakelijk zou kunnen zijn ter nastreving van de betreffende finaliteit.

Het *sub* 6° vermelde gegeven (plaats en datum van het overlijden) blijkt relevant, niet enkel in het licht van de betreffende finaliteit, maar ook gelet zowel op de vertrouwelijkheidsverplichting die, zolang de erflater in leven is, wordt opgelegd aan de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat, als op de termijnen voor de bewaring van de registraties (artikelen 8 en 13 van het koninklijk besluit van 28 oktober 1977).

⁴ Het gaat meer in het bijzonder over het « Centraal register van uiterste wilsbeschikkingen » (artikel 1 van het koninklijk besluit van 28 oktober 1977).

De toegang tot deze verschillende gegevens blijkt in het licht van het beheer van het Register van de testamenten waarmee de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat belast is, bijgevolg ter zake dienend en evenredig.

8. Wat de toestemming betreft om het identificatienummer van de personen te gebruiken, waarmee de oorspronkelijke vraag werd uitgebreid - beperkt tot de toegang tot de hierboven aangehaalde informatiegegevens -, deze is volgens het verslag aan de Koning gerechtvaardigd doordat dit nummer «een uniek middel vormt om de betrokken personen correct te kunnen identificeren ».

Artikel 2 van het ontwerp van koninklijk besluit beperkt het gebruik van het nummer tot de door het besluit voorziene finaliteiten – waaronder het beheer van het Register van testamenten – alsook tot de in artikel 1 limitatief opgesomde personen; het artikel vereist bovendien dat de betrokken persoon uitdrukkelijk toestemt met dit gebruik.

Gelet op deze elementen, alsmede op het feit dat het gebruik van het identificatienummer in dit geval het logische gevolg is van de toestemming tot toegang ⁽⁵⁾, heeft de Commissie op dat vlak geen bezwaar.

D. De finaliteit die de toegang van de notarissen tot het Rijksregister «effectief » wil maken.

9. Wat betreft deze tweede finaliteit die wordt nagestreefd door de dubbele toestemming, merkt de Commissie achtereenvolgens op dat :

9.1. aan de notarissen werd door het koninklijk besluit van 11 september 1986 toegang verleend tot de in artikel 3, eerste lid, 1° tot 9°, en tweede lid van de wet van 8 augustus 1983 bedoelde informatiegegevens;

9.2. de Commissie heeft reeds haar voorkeur geuit ⁽⁶⁾ voor een stelsel waarin diverse beroepsgroepen ⁽⁷⁾, en met name de notarissen, enkel via hun professionele organisatie toegang zouden krijgen tot het Rijksregister; een dergelijk systeem zou door de controle van de gegrondheid van het motief van de raadpleging onrechtmatige toegang voorkomen.

9.3. dit het systeem is dat door artikel 5, eerste lid van de wet van 8 augustus 1983 weerhouden wordt voor de advocaten.

9.4. ofschoon, krachtens de artikelen 90 en 91 van de wet van 16 maart 1803 op het notarisambt, de disciplinaire instantie van de notarissen de nationale kamer van de notarissen is (cf. *supra*), de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat een professionele instantie is waaraan zowel de wetgever (cf. *supra* beheersrol van het register van de testamenten) als de statuten (cf. *supra* 4) een belangrijke rol toewijzen op het vlak van het notariaat in het algemeen en de erfenismateries die de notarissen behandelen in het bijzonder.

Gelet op de voormelde elementen blijkt dat de taak van bemiddeling van de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat tussen de notarissen en het Rijksregister, als zijnde van openbaar belang dient te worden beschouwd in de zin van artikel 5, tweede lid, a), van de wet van 8 augustus 1983.

⁵ Advies nr. 28/1999 (betreffende het voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983), bladzijde 5 (*sub* commentaar van artikel 6) en, heel recent, advies 7/2001 van 28 maart 2001 (bladzijde 3).

⁶ Advies nr. 28/1999 van 8 september 1999, p. 3 et 30/1999 du 25 september 1999, p.6.

⁷ Namelijk de beroepsgroepen die beheerd worden door een « orde of instantie met een disciplinaire bevoegdheid ».

Een dergelijke finaliteit vormt een welbepaald en gerechtvaardigd doeleinde : het Hof merkt evenwel op dat de door het koninklijk besluit weerhouden begrippen in artikel 1, 1° ⁽⁸⁾ "duidelijk" minder precies zijn dan de begrippen uit het verslag aan de Koning : het verslag bedoelt inderdaad « **de mededeling aan de notarissen via zijn diensten, van de informatiegegevens die zij nodig hebben in het kader van de taken die tot hun bevoegdheid behoren** ». De Commissie wenst dat deze preciezere formulering (die trouwens, zoals reeds aangetoond, aanleunt bij de door artikel 5, eerste lid, *in fine* van de wet van 1983 gebruikte formulering) zou worden weerhouden.

10. Betreffende het ter zake dienende en evenredige karakter van de informatiegegevens van het Rijksregister waarvan de toegang gevraagd wordt, - het zijn dezelfde informatiegegevens als de gevraagde informatiegegevens met het oog op het beheer van het Centraal Register van de testamenten (*cf. supra* 7) – herinnert de Commissie eraan dat aan de notarissen krachtens het voormelde koninklijk besluit van 11 september 1986 reeds rechtstreekse toegang verleend werd tot deze informatiegegevens.

Zodra het als legitiem wordt beschouwd dat de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat een bemiddelingsrol vervult tussen de notarissen en het Rijksregister voor natuurlijke personen wat de informatiegegevens betreft die de notarissen nodig hebben voor de vervulling van de opdrachten die tot hun bevoegdheid behoren, blijkt het gerechtvaardigd dat deze Federatie dezelfde toegang heeft als de notarissen.

11. Om dezelfde als de hierboven *sub* 8 aangehaalde redenen, geeft de toestemming om in het kader van deze tweede finaliteit het identificatienummer te gebruiken geen aanleiding tot enig bezwaar vanwege de Commissie. Zij stelt bovendien vast dat de notarissen reeds het recht hebben het identificatienummer te gebruiken op grond van en in het beperkte kader van artikel 139 van de hypotheekwet ⁽⁹⁾ dat eveneens de uitdrukkelijke instemming van de betrokken persoon vereist.

12. Wat betreft artikel 4 van het ontwerp waarin bepaald wordt dat de lijst van de personen aan wie toegang wordt verleend tot het Rijksregister en tot het gebruik van het identificatienummer jaarlijks moet worden meegedeeld aan de Commissie, merkt de Commissie tot slot op, in het verlengde van een aantal adviezen ter zake, dat zij verkiest dat deze lijst enkel tot haar beschikking zou worden gesteld, mits zij voortdurend bijgewerkt zou worden.

OM DEZE REDENEN,

Brengt de Commissie, onder voorbehoud van *sub* 7, vierde lid, en 9., een gunstig advies uit.

De secretaris,

De voorzitter,

(get.) B. HAVELANGE.

(get.) P. THOMAS.

⁸ « de bepalingen van het koninklijk besluit van 11 september 1986 waarbij de notarissen gemachtigd worden om toegang te hebben tot het Rijksregister voor deze ambtenaren ».

⁹ Advies nr. 35/95 van 22 december 1995.